

Hebreiskan

– ett vackert och poetiskt språk

Är det svårt att lära sig hebreiska? Shaloms ordförande P-O Hermansson berättar om sitt möte med hebreiskan och hur han började studera språket, först på egen hand, och sedan både i Israel och på Uppsala universitet.

Under åren har jag ofta fått frågan om det är svårt att lära sig hebreiska och hur det gick till när jag började. Man kan nog inte vara kategorisk. För några kan det nog vara svårt, och för en del lätt. Men jag skulle nog ändå säga att det absolut är lättare om man satsar på det med uthållighet och fokuserat. Givetvis finns det trösklar man måste komma över: alfabetet är helt annorlunda, och ordstammarna har väldigt lite släktskap med svenska eller indo-europeiska språk. En annan tröskel är de olika verb-böjningsklasserna. De är många, och är logiska, men det finns undantag. Men trösten är att en väldigt stor de av verben tillhör de stora, regelbundna klasserna.

Inga bokstäver som representerar vokalerna

Trots att bokstäverna ser så annorlunda ut för oss, är det faktiskt så att det latinska alfabetet som vi använder härstammar via grekiskan och feniciskan från ett ur-semitiskt alfabet som också ligger till grund för hebreiskans alfabet. Så det finns släktskap mellan alfabeterna! En stor skillnad är förstas att i hebreiska finns det inga bokstäver som representerar vokalerna. Även detta kommer man så småningom över, och i bibelhebreiska har masoreterna lagt till särskilda tecken för att markera vokalerna. I modern hebreiska läser man utan vokaler. Det går förvånansvärt lätt att utifrån kontexten se vilka vokaler det skall vara. Om jag skriver: Dt gr frvnnsvrt ltt! så tror jag många av er kan läsa det.

Något som underlättar är att alla ord i grunden är baserade på en ord-rot

bestående av tre bokstäver, och däri ligger en grundbetydelse. Har man lärt sig grundbetydelsen av en rot så kan man hänga upp många ord som är bildade på denna rot, och därmed lättare komma ihåg deras betydelser. Så småningom kan man till och med ana ords betydelser, ord man ser för första gången baserat på detta.

Sedan finns det många knep och metoder man kan ta till sig för att lära sig nya ord. Det gäller att ha fantasi och skapa associationer som gör att man kommer ihåg. Till exempel ordet TaPHaS (uttalas tafas), som betyder hålla, fatta tag, ja till och med ta fast! Den passiva verbformen av denna är NiTPHaS, fångas, gripas, och den kan i överförd bemärkelse betyda ”uppfattas”, det vill säga något som man greppat eller fattat med förståndet!

Sådana överförda betydelser är mycket vanliga i hebreiska, ett ord som i grunden har en fysisk betydelse får en överförd, symbolisk innebörd. Denna företeelse är ju vanlig också i svenska, men ännu mer utpräglad i hebreiskan.

Studerade hebreiska i lumpen

Min resa in i hebreiskan började under lumpen. Eftersom jag inte hängde med de andra grabbarna så mycket så tog

jag min pappas Interlinear Psaltare, det vill säga med hebreiska och engelska på raden under. I inledningen fanns en kort introduktion till det hebreiska alfabetet.

Direkt efter lumpen åkte jag ner till Israel och var där i ett halvår och deltog en Ulpan-Avoda Aleph-Beth. Jag jobbade fyra timmar per dag och studerade modern hebreiska i fyra timmar. När jag kom tillbaka till Uppsala läste jag bibelhebreiska på semitiska institutionen i Uppsala och tog en Fil.kand. Därefter läste jag teologi och för sedan till Israel på ett stipendium och läste på Hebrew University. Sommaren 1981 läste jag en Ulpan upp till nivå Vav (6), och fick därmed läsa på ”riktiga” universitetet med israeliska studenterna.

Fångad av hebreiskan

Så jag blev ”fångad” av hebreiskan, ett i mina ögon vackert och poetiskt språk. Jag unnar fler att bli fångade och tränga in i språket, och därmed också få kunna ta del av en djupare förståelse av både Gamla- och Nya testamentets texter! Se annonsen på sidan 26 om nybörjarkursen i hebreiska som börjar i höst.

P-O Hermansson

Ordförande i Shalom över Israel